Afzender: werkgroep Raad in de Samenleving
Betreft: motivatie Quik Scan lokale democratie

Aan gemeenteraad,
en college van B&W,

Achtergrond
De werkgroep Raad in de Samenleving organiseert acties en activiteiten die de raad dichterbij de samenleving brengen. De werkgroep heeft recent prioriteit aangebracht in mogelijke activiteiten die ze kunnen uitvoeren: wat vinden we belangrijk en wat is minder van belang? De *Quik Scan lokale democratie* is een activiteit die de werkgroep graag wil inzetten.

Het college heeft bij monde van burgemeester Hieltjes aangegeven het een mooi instrument te vinden, maar neemt ook het standpunt in dat er voldoende draagvlak voor nodig is binnen college, raad en organisatie. Dat moet de kans vergroten dat er n.a.v. de resultaten uit de QuickScan ook echt actie wordt ondernomen met een verbeterplan.

Dat is de reden waarom deze brief voorligt bij zowel college als gemeenteraad om uitleg te geven over de Quik Scan en de motivatie om dit in te zetten in de gemeente Duiven.

Inhoud
De Quik Scan is een instrument om een 'foto' te maken van de lokale democratie. Raadsleden, collegeleden, inwoners en ambtenaren worden bevraagd aan de hand van een online vragenlijst over hoe ze kijken naar hun lokale democratie. Het gaat vooral om de samenwerking: intern bij de gemeente, maar ook tussen de gemeente en inwoners. Het is dus een kort zelfonderzoek waarbij meningen en wensen worden opgehaald om het lokale democratische samenspel te verbeteren. Belangrijk om te weten is dat de Quik Scan geen eindproduct is: het is juist een analyse die het startpunt kan zijn voor mogelijke veranderingen.

Het traject start met een startgesprek met een vertegenwoordiging van alle groepen (inwoners, raadsleden, collegeleden, ambtenaren) onder begeleiding van een procesbegeleider. De vragenlijst wordt hier ook gefinetuned. Dan wordt de vragenlijst open gezet zodat iedereen deze kan invullen. De uitkomsten van deze vragenlijst zorgen voor een rapport die de 'scan' vormt van de lokale democratie. Vervolgens kan het rapport besproken worden en n.a.v. de uitkomsten kan er een verbeteragenda worden opgesteld

De Quik Scan wordt gratis aangeboden, maar er wordt wel tijd en inzet gevraagd van betrokkenen om het proces te doorlopen.

Motivatie
De Quik Scan geeft een analyse waaruit mogelijke verbeteringen rollen die de lokale democratie kunnen verbeteren. Hamvraag is dan: waarom moet de lokale democratie worden versterkt?

In een democratie geldt een bestuursvorm waarbij het bestuur legitiem de macht uitvoert op basis van de wil van de inwoners. Als de lokale democratie verbeterd wordt kan het geluid van de inwoners nog beter doorklinken in de besluiten die college en gemeenteraad nemen. Anders gesteld: met een goed werkende lokale democratie kan de politiek dichter bij de samenleving worden gebracht. In de praktijk kan de verbinding worden verstevigd omdat inwoners zich meer gehoord voelen en beter vertegenwoordigd voelen door hun volksvertegenwoordigers (representatieve democratie). Dit kan als positief resultaat hebben dat er onder inwoners meer begrip en vertrouwen ontstaat in de volksvertegenwoordigers.

Tegelijkertijd kan de verbinding worden verstevigd door ervoor te zorgen dat de kanalen voor inwoners om direct invloed uit te oefenen nog beter worden benut. En daarnaast kan de kennis en de mening die aanwezig is bij inwoners beter worden benut om de kwaliteit van de besluitvorming te bevorderen.

De Quik Scan is geen toverstok om dit voor elkaar te krijgen, maar is slechts een middel om een 'foto' te maken van de huidige lokale democratie[1]:

- Hebben inwoners vertrouwen in de gemeenteraad?
- Wat vinden ze van het college?
- Hoe is de communicatie richting inwoners?
- Hoe wordt burgerparticipatie ervaren?
- Hoe is de samenwerking tussen raad, college en organisatie?

Het lijkt ons kortom een mooi middel om -ten dienste van de inwoners- onze democratische instituten een spiegel voor te houden, evenals de onderdelen binnen de organisatie die gericht zijn op inwonerparticipatie.

De werkgroep Raad in de Samenleving is apolitiek en daarom is ook besproken of dit niet te politiek is om door de werkgroep op de agenda te worden gezet. Wij kwamen tot de conclusie dat het uitvoeren van de Quik Scan zelf slechts een analyse is en daarom apolitiek. Een verbeteragenda (die mogelijk voortkomt uit de Quik Scan) heeft wel meer politieke lading en dit zou bijvoorbeeld beter tijdens een informele avond of ronde tafel met de hele gemeenteraad kunnen worden besproken. Om het draagvlak te stimuleren voor de stap daarvoor (de Quik Scan) vonden we het (in lijn met de mening van burgemeester Hieltjes) verstandig om de gemeenteraad wel zo goed mogelijk vooraf te informeren over het plan voor een Quik Scan.

Namens de werkgroep Raad in de Samenleving,

Gerard Brands en Henk Albers (voorzitters)

[1] Voorbeeldrapport: https://www.lochem.nl/fileadmin/internet-doc/Bestuur-Organisatie-Nieuws/Bestuur/Gemeenteraad/2022/Gemeente_Lochem_Rapportage_Quick_Scan_Lokale_Democratie.pdf